

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Constantin Moraru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, în privința inculpatului

Adam Tudor XXXXX

Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.01.2018 - 27.04.2018,
instanța de apel: 06.06.2018 - 30.10.2018,
instanța de recurs: 08.02.2019 - 13.03.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei mun. Chișinău din 27 aprilie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Adam Tudor a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2) din Codul penal, la 75 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Cererea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că potrivit rechizitoriului, Adam Tudor a comis o fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsa penală în următoarele circumstanțe.

O perioada nedeterminată, dar până la 21 septembrie 2017, orele 23¹⁰, Adam Tudor, având intenția de a păstra droguri în ap. XXXXX, șos. XXXXX XXXXX, mun. XXXXX, a păstrat droguri: marijuana (materie uscată), care se atribuie la substanțe stupefiante, în cantitate totală de 1,796 g și MDMA, care se atribuie la substanțe psihotrope, în cantități mari și anume 1,106 g., fapt stabilit prin raportul de expertiză nr. XXXXX din 08.11.2017, droguri care au fost depistate și ridicate de către organul de urmărire penală în cadrul efectuării percheziției.

Instanța a indicat că inculpatul a recunoscut vina și a solicitat ca judecata să se înfăptuiască pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Deoarece probele administrate în faza de urmărire penală dovedesc vina inculpatului, instanța a reținut că la 21 septembrie 2017, în cadrul efectuării percheziției, s-a stabilit că Adam Tudor păstra droguri în ap. XXXXX, șos. XXXXX, mun. XXXXX, și anume marijuana (materie uscată) în cantitate totală de 1,796 g, care se atribuie la substanțe stupefiante și 4 pastile MDMA, cantitatea substanței psihotrope (MDMA) în cele patru pastile constituie 1,106 g, care se atribuie la substanțe psihotrope, în cantități mari, fapt stabilit prin raportul de expertiză nr. XXXXX din 08.11.2017, care au fost depistate și ridicate de către organul de urmărire penală.

Astfel, instanța a calificat acțiunile acestuia în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, ca păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții mari, fără scop de înstrăinare.

La individualizarea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, instanța a menționat că, conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, acestea sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Potrivit alin. (2) al aceleiași norme legale, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, însă sumele solicitate de procuror pentru salariul acestuia, precum și cheltuielile pentru consumabile și cheltuielile pentru efectuarea expertizei nu se încadrează în prevederile art. 227 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Or, dispoziția legală citată, enumeră exhaustiv sumele ce se încadrează în cheltuieli judiciare.

3. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Tatiana Timofti - Rusanovscaia, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

Apelanta a invocat că, instanța nu s-a expus referitor la executarea pedepsei stabilite prin sentința judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 30.01.2018, conform cărei inculpatul a fost condamnat în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. b), d), 27, 217 alin. (4) lit. b), 90 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate legată de circulația substanțelor narcotice, psihotrope pe un termen de 5 ani, urmând a fi aplicate prevederile art. 84 alin. (1)-(3) Cod penal.

Totodată, potrivit art. 227 alin. (1) Cod procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Conform art. 229 Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Prin urmare, suma de 1.680 lei, ce constituie cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză în cauză și alte cheltuieli judiciare suportate în cadrul urmăririi penale, urmează a fi încasate din contul inculpatului.

3.1. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Constantin Moraru, a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin.(2) Cod penal, la amendă în mărime de 525 unități convenționale, echivalent a 26.250 lei, cu încasare în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2363,4 lei.

Conform art. 87 alin. (2) Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatului prin sentința judecătorei mun. Chișinău din 30.01.2018, prin care a fost condamnat în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. b), d), 27, 217 alin. (4) lit. b), 90 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate legată de circulația substanțelor narcotice, psihotrope pe un termen de 5 ani, să fie executată de sine stătător.

Apelantul a indicat că instanța nu a ținut cont că munca neremunerată în folosul comunității se aplică persoanelor care nu dispun de surse financiare, care au săvârșit infracțiuni ușoare și mai puțin grave care prevăd o pedeapsă cu închisoare de până la 5 ani, și nu a ținut cont de faptul că și inculpatul a solicitat aplicarea unei pedepse cu amendă.

Mai mult, instanța de fond a omis să se expună vis-a-vis de pedeapsa stabilită inculpatului prin sentința judecătorei mun. Chișinău, sediul Centru, din 30.01.2018, conform cărei ultimul a fost condamnat pe art. 27, 248 alin.(5) lit. b), d), 27, 217 alin.(4) lit. b), 90 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate legată de circulația substanțelor narcotice, psihotrope pe un termen de 5 ani.

Totodată, potrivit art. 227 alin. (1) Cod procedură penală cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului, penal.

Conform art. 229 Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Prin urmare, suma de 1680 lei, ce constituie cheltuielile pentru Expertiza din 08.11.2018, concluziile căreia au fost expuse în Raportul de expertiză nr. XXXXX, urmează a fi încasate din contul inculpatului.

La fel, în cadrul urmăririi penale au fost suportate și alte cheltuieli cum ar fi 58 foi cu costul de 0,3 lei pentru o foaie, în total 17,4 lei și salariul procurorului pentru o zi de lucru care constituie 666 lei.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa corespunzătoare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Adam Tudor a fost condamnat în baza pe art. 217 alin. (2) Cod penal amendă în mărime de 525 unități convenționale, ce constituie 26.250 lei.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total a pedepselor aplicate, inclusiv prin sentința Judecătoriei Chișinău din 30 ianuarie 2018, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate legată de circulația substanțelor narcotice și psihotrope pe un termen de 5 ani, cu amendă în mărime de 525 unități convenționale, ce constituie 26.250 lei.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 7, 75, 84 și 90 Cod penal.

Totodată, solicitarea acuzatorului privind încasarea de la inculpat în beneficiul statutului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea raportului de expertiză judiciară în sumă de 2363,4 lei, este nefondată, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Conform art. 229 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța

poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanei care se află la întreținerea lor.

Potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform prevederilor art. 75 alin. (3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016, cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală.

În acest context, raportul de expertiză judiciară a fost ordonat de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii dacă substanțele depistate și ridicate de la inculpat în cadrul efectuării percheziției reprezintă substanțe stupefiante, psihotrope și precursorii acestora, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Astfel, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

Sumele solicitate de procuror pentru salariu și cheltuielile pentru consumabile nu se încadrează în prevederile art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală. Or, dispoziția legală citată, enumeră exhaustiv sumele ce se încadrează în cheltuieli judiciare.

Din aceste circumstanțe, este oportun de a respinge cererea acuzatorului cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare solicitate în sumă de 2.363,4 lei. Toate aceste cheltuieli judiciare urmează a fi trecute în contul statului, potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Constantin Moraru, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, Conform alin. (3) a aceleiași norme, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede

altă modalitate. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statut să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Prin urmare în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or procurorul în apelul declarat a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizei judiciare.

Suportarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale în privința celui ce a comis infracțiune, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede

altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei chimice urmează a fi făcută din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Constantin Moraru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, în privința inculpatului Adam Tudor XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 aprilie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun